

Natalia Skogberg
Taina Laajasalo

Barnahus-projektet

Föräldraskap i Finland

Handbok för psykoedukativ pilotgrupp
riktad till utrikes födda

ANNAN PUBLIKATION

Natalia Skogberg och Taina Laajasalo
Barnahus-projektet
2022

Föräldraskap i Finland

Handbok för psykoedukativ pilotgrupp riktad
till utrikes födda

© Författarna och Institutet för hälsa och välfärd THL

Ombrytning: PunaMusta Oy

Pärmbild: Ingimage

ISBN 978-952-343-864-4 (webbpublikation)

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-864-4>

PunaMusta Oy

Vanda 2022

Förord till andra upplagan

Efter att handbokens första upplaga publicerades (2020) har grupperna för *Föräldraskap i Finland* ingått i ett pilotprojekt vid Helsingfors stads familjecentra. Tanken med den första versionen av handboken var att rikta in verksamheten på sådana föräldrar vars uppfostringsmetoder hade väckt oro. Redan i början av pilotprojektet insåg man att gruppindelningen bör omprövas. Innehållet är sådant som kan vara i speciell nytta till nyanlända och utrikes födda föräldrar. Det finns anledning att erbjuda detta innehåll till alla på bred front, med tanke på det förebyggande syftet och för att skapa förtroende. Om man framhäver oron, medför detta dessutom en risk för stigmatisering.

Eftersom det fanns ett stort behov av kamratstöd och information om servicesystemet, och eftersom en avgränsning av målgruppen samtidigt också begränsade servicehandledningen, började man på beslut av kontrollgruppen genast från början av pilotprojektet erbjuda grupper till alla föräldrar till barn i åldern 0–17 år, om åtminstone den ena föräldern hade utländsk bakgrund. På så sätt blev gruppverksamheten universalinriktad istället för riskgruppsbaserad, vilket var till nytta för alla intresserade föräldrar. På motsvarande sätt hanteras detta också i de övriga nordiska länderna, där man strävar efter att erbjuda stöd i föräldraskapet till alla föräldrar med utländsk bakgrund. Handboken har nu uppdaterats i fråga om beskrivningen av målgruppen.

I början av 2023 hade över 70 föräldrar deltagit i de pilotgrupper som organiserats av Helsingfors stad. De viktigaste aktörerna som styrt vidare föräldrarna till grupperna var rådgivningen och specialtjänsterna för invandrare. För närvarande pågår en studie för att utvärdera pilotprojektet.

10.3.2023 Författarna

Sammandrag

Natalia Skogberg och Taina Laajasalo. Projektet Barnahus. Föräldraskap i Finland – Handbok för psykoedukativ pilotgrupp riktad till utrikes födda. Institutet för hälsa och välfärd (THL). Annan publikation 338/2022. 35 sidor. Helsingfors, Finland 2022. ISBN 978-952-343-864-4 (nätpublikation)

Serviceleverantörernas gemensamma erfarenhet är att det för närvarande inte är möjligt att svara på behoven av barn och familjer med utländsk bakgrund i tillräcklig utsträckning. Deltagandet av personer med utländsk bakgrund i olika interventioner för stöd för föräldraskap har huvudsakligen varit lågt. Behovet av skraddarsydda, kultursensitiva lösningar för dessa familjer är uppenbart.

Målsättningen för den psykoedukativa gruppen *Vanhempana Suomessa (Föräldraskap i Finland)* är att öka välbefinnandet och tryggheten av barn med hjälp av gruppbaserat stöd för föräldraskap. Ett av de centrala sätten att uppnå detta mål är att öka föräldrarnas förtroende för myndigheter, vilket också förväntas sänka tröskeln för att ta emot andra former av stöd för föräldraskap i fortsättningen. Dessutom strävar man efter att öka deltagarnas kännedom om föräldraskap och uppfostran samt förtroende för sina förmågor.

Vanhempana Suomessa-gruppen består av tre möten på två timmar, under vilka man behandlar bland annat det finska servicesystemet, barns rättigheter, fostringspraxis som stöder barns utveckling och välmående, betydelsen av föräldrars välmående och uppväxt i två kulturer från barnets synvinkel. Psykoedukativa videor produceras som stöd för gruppmötenas teman.

Gruppen är avsedd för föräldrar till barn i 0–17 års ålder som fötts utomlands. Gruppinterventioner kompletterar andra tjänster som erbjuds familjerna. Grupperna leds av två språkkunniga ledare och varje grupp omfattar 8–10 deltagare.

Innehållen utvecklades i det nationella Barnahus-projektet som koordinerades av Institutet för hälsa och välfärd (THL) tillsammans med en expertgrupp som på ett omfattande sätt har satt sig in i ämnet. Barnens synvinkel och kulturell sensitivitet är centrala i utvecklingsarbetet. Helsingfors stad svarar för gruppens pilotprojekt i stadens familjecenter. Gruppernas innehåll vidareutvecklas på basis av responsen som fås av gruppdeltagarna i pilotprojektet. Effektiviteten undersöks i samarbete med Helsingfors och Tammerfors universitet samt Självständighetsjubileets barnstiftelse (Itla).

Nyckelord: barn, unga, familj, våld, barnskydd, invandring, kulturell mångfald

Tiivistelmä

Natalia Skogberg ja Taina Laajasalo. Barnahus-hanke. Vanhempana Suomessa – Ulkomaalaistaustaisille suunnatun psykoedukatiivisen pilottiryhmän käsikirja. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL). Muu julkaisu 338/2022. 35 sivua. Helsinki 2022. ISBN 978-952-343-864-4 (verkkojulkaisu)

Palveluntarjoajien yhteinen kokemus on, että ulkomaalaistaustaisten lasten ja perheiden tarpeisiin ei tällä hetkellä pystytä riittävästi vastaamaan. Ulkomailla syntyneiden osallistuminen erilaisiin vanhemmuuden tuen interventioihin on ollut pääosin heikkoa. Tarve näille perheille räätälöidyille, kulttuurisensitiivisille ratkaisuille on ilmeinen.

Vanhempana Suomessa -psykoedukatiivisen ryhmän tavoitteena on lisätä lasten hyvinvointia ja turvallisuutta ryhmämuotoisen vanhemmuuden tuen avulla. Yksi keskeisistä keinoista tavoitteen saavuttamiseksi on vanhempien luottamuksen lisääminen viranomaisia kohtaan, minkä odotetaan myös madaltavan kynnystä ottaa vastaan muita vanhemmuuden tuen muotoja jatkossa. Lisäksi pyritään lisäämään osallistujien vanhemmuuteen ja kasvatukseen liittyvää tietämystä ja pystyvyyden tunnetta.

Vanhempana Suomessa -ryhmä koostuu kolmesta kahden tunnin kestoisesta tapaa-miskerrasta, joiden aikana käsitellään muun muassa suomalaista palvelujärjestelmää, lasten oikeuksia, lapsen kehitystä ja hyvinvointia tukevia kasvatuskäytäntöjä, vanhempien hyvinvoinnin merkitystä sekä kahdessa kulttuurissa kasvamista lapsen näkökulmasta. Ryhmätapaamisten teemojen tueksi tuotetaan psykoedukatiivisia videoita.

Ryhmä on suunnattu ulkomailla syntyneille 0–17 -vuotiaiden lasten vanhemmille. Ryhmäinterventio täydentää muita perheille tarjottavia palveluita, Ryhmiä vetää kaksi kielitaitoista ohjaajaa ja jokaiseen ryhmään otetaan mukaan 8–10 osallistujaa.

Sisältöjä kehitettiin Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) koordinoimassa kansallisen Barnahus -hankkeessa yhdessä laaja-alaisesti aiheeseen perehtyneen asiantuntijajoukon kanssa. Lasten näkökulma sekä kulttuurisensitiivisyys olivat kehittämistyön keskiössä. Helsingin kaupunki vastaa ryhmän pilotoinnista kaupungin perhekeskuksissa. Ryhmien sisältöjä jatkokehitetään pilotoitavien ryhmien osallistujien palautteen perusteella. Vaikuttavuutta tutkitaan yhteistyössä Helsingin ja Tampereen yliopiston sekä Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiön (ITLA) kanssa.

Avainsanat: lapset, nuoret, perhe, väkivalta, lastensuojelu, maahanmuutto, monikulttuurisuus

Abstract

Natalia Skogberg and Taina Laajasalo. Barnahus project. As a parent in Finland – Handbook for a psychoeducational pilot group for people from foreign backgrounds. National Institute for Health and Welfare (THL). Other publication 338/2022. 35 pages. Helsinki, Finland 2022. ISBN 978-952-343-864-4 (online publication)

The common experience of service providers is that the needs of children and families with foreign background are not adequately met. Generally, participation of foreign-born individuals in various parental support interventions has been low. Culturally sensitive solutions tailored to the needs of these families are clearly needed.

The aim of the Parenting in Finland psychoeducational group is to increase the wellbeing and safety of children through group-based parental support. One of the key means of achieving this goal is through increasing parental trust in the authorities. This, in turn, is expected to lower the threshold for receiving other forms of parental support in the future. An additional aim is to increase the participants' knowledge and self-efficacy in relation to parenthood and parenting.

The Parenting in Finland group consists of three two-hour meetings covering such themes as the Finnish service system, children's rights, parenting practices that support the child's development and wellbeing, the importance of the parents' own wellbeing, and the experience of growing up in-between two cultures from the child's perspective. Psychoeducational videos will be produced to support the themes covered during the group meetings.

The target group are foreign-born parents of 0- to 17-year-old children. This group intervention complements other services offered to families. The groups are led by two multilingual instructors. Each group is composed of between 8 and 10 participants.

Contents have been developed as part of the national Barnahus project coordinated by the Finnish Institute for Health and Welfare (THL). The development process involved a wide range of experts within the field. Both the child's perspective and cultural sensitivity were central themes throughout the development process. The City of Helsinki will be responsible for piloting the group in the city's family centres. Content of the group meetings will be further developed based on feedback of the participants in the pilot groups. Impact assessment will be carried out in collaboration with the universities of Helsinki and Tampere and the Iita Children's Foundation.

Keywords: children, young people, family, violence, child protection, immigration, multiculturalism

Innehållsförteckning

Sammandrag	4
Tiivistelmä	5
Abstract	6
1 Inledning	8
2 Bakgrund	11
2.1 Skräddarsydda föräldrastödsinterventioner för utrikes födda föräldrar	11
2.2 Bakomliggande orsaker till illabehandling av barn	13
2.3 Kulturell sensitivitet i verksamhet för utrikes födda	14
3 Syftet med och målet för grupperna Föräldraskap i Finland	16
3.1 Gruppens relation till andra tillgängliga tjänster	17
4 Genomförande av grupperna	18
4.1 Målgrupp	18
4.2 Metoder	18
4.3 Rekrytering och utbildning av handledare	19
4.4 Styrning av deltagare till gruppen	20
4.5 Motivering av deltagare och stöd till aktivt deltagande	21
4.6 Behandling av våldstemat i gruppen	23
4.7 Innehållet i gruppmötena	23
4.8 Uppgift till gruppdeltagarna	28
4.9 Utvärdering och styrning av gruppen och effektivitetsstudie	28
5 Etiska aspekter	30
6 Genomförande av interventionen	32
Författarnas tack	33
Källor	34

1 Inledning

I Av den finländska befolkningen har runt åtta procent utländsk bakgrund (bägge föräldrarna eller den enda kända föräldern har fötts utomlands, SVT 2020). Den åldersgrupp där antalet personer med utländsk bakgrund växer snabbast är barn under skolåldern. I hela landet har vart tionde barn under skolåldern utländsk bakgrund – i huvudstadsregionen rentav vart fjärde (SVT 2020).

Föräldrar med utländsk bakgrund är en heterogen grupp och familjernas situation individuella. Oftast är invandringen en utmanande upplevelse ur föräldraskapets synvinkel, till exempel på grund av att de sociala nätverken blir tunnare. I synnerhet föräldrar som söker asyl samt deras erfarenheter i ursprungslandet, deras asylprocess och förhållandena i Finland kan vara förenade med olika stressfaktorer som kan inverka negativt på föräldraskapet och förmågan att tillgodose barnets behov. Det har konstaterats att särskilt barn med flyktingbakgrund och asylsökande löper stor risk att få en stor mängd skadliga erfarenheter (Wood m.fl. 2020).

När det uppstår oro över barnets situation, kräver utredningen oftast yrkesövergripande myndighetssamarbete till exempel mellan socialvården, hälsovården och polisen. Ofta deltar också småbarnspedagogiken eller skolan i utredningen. Barnskyddet har en central roll, särskilt i att utreda misstankar om illabehandling inom familjen och i att organisera stöd och vård som säkerställer barnets trygghet. Barnskyddets socialarbetare tar emot barnskyddsanmälningar och utvärderar barnets situation samt behovet av stöd, gör vid behov en undersökningsbegäran till polisen och deltar i det mångprofessionella arbetet under en eventuell förundersökning.

I förhållande till antalet är barn med utländsk bakgrund åtminstone i huvudstadsregionen i någon mån överrepresenterade i de misstankar om illabehandling som myndigheterna får kännedom om. Av alla misstankar om våldsbrott som anmäldes till polisinskrifningarna i Helsingfors och Esbo år 2020 handlade uppskattningsvis cirka hälften om barn med utländsk bakgrund (muntlig information, Rättspsykologiska enheten för barn och unga i Helsingfors och polistjänstemän i Barnahusprojektet). Fenomenet är bekant också i andra nordiska storstadsområden. Till exempel i de Barnahus i Osloregionen som utreder misstankar om våld mot barn, har det rapporterats att över hälften av klienterna har utländsk bakgrund (Hollekim m.fl. 2013). Utöver dessa fall ställs myndigheterna också inför ett antal situationer som inte uppfyller rekvisiten för det misstänkta brottet, men där myndigheterna blir oroad över barnets och familjens situation.

Utredningsprocesserna innefattar ofta aspekter som potentiellt kan medföra ytterligare skadeverkningar för barnet och familjen i en situation som redan från början

känns belastande. Sådana belastande faktorer är till exempel väntetiderna och osäkerheten under en långvarig undersökning samt utmaningarna gällande samordning mellan olika aktörer (Laajasalo, Korkman & Rajala, 2020). Då polisen hör barnet om våldsmisstanken och om barnet hörs i skolan eller på daghemmet, kan detta skapa extra belastning särskilt när den misstänkta är barnets förälder. Riksdagens justitieombudsman har nyligen kritiserat problem som kan uppstå för barnet då det hörs (se t.ex. EOAK/3150/2019).

Gällande barn och familjer med utländsk bakgrund, ökar bristen på ett gemensamt språk och myndigheternas obekanta arbetssätt sannolikt ytterligare den extra belastning som hör ihop med undersökningsprocessen. Föräldrarna kan ha felaktiga uppfattningar om vad myndigheternas verksamhet innebär för barnet och vilka åtgärder och sanktioner det medför för dem själva. Skadeverkningarna av att polisen eventuellt hör barnet framhävs speciellt i familjer med utländsk bakgrund. Beklagligt ofta får familjer endast knapphändiga uppgifter om hur fallet behandlas och uppgifterna förmedlas med viss fördröjning. I en sådan osäker situation kan föräldrar med invandrarbakgrund förlora sin tilltro till hur verksamheten sköts exempelvis i skolan eller hos andra myndigheter.

Barnahusprojektet tar fram undersökningsprocesser och efterföljande tjänster

Syftet med Barnahusprojektet (2019–2023), som finansierats av social- och hälsovårdsministeriet och samordnats av THL, är att garantera en barncentrerad, mångprofessionell och omedelbar process för undersökning av sexual- och våldsbrott mot barn samt säkerställa tillräckligt med stöd och vård till barnet och familjen, helst på ett enda fysiskt ställe (THL 2020). Som en del av projektarbetet utvecklas samarbete särskilt mellan familjecenter och andra tjänster på basnivå, barnskyddet och tjänster på krävande nivå (speciellt rättspsykologiska och rättspsykiatriska enheter för barn och unga) samt med andra myndigheter (t.ex. polisen). Tanken är att vid lämpliga familjecenter testa så kallad Barnahussatellitverksamhet, där det med stöd av tjänster på krävande nivå vid behov skulle erbjudas tjänster förknippade med utredningen av våldsmisstankar och tillhörande stöd efter det inträffade, enligt följande:

- **utredningstjänster**, med hjälp av vilka man får en uppfattning om barnets upplevelser och nödvändiga fortsatta åtgärder,
- **skyddande tjänster**, där man strävar efter att på olika sätt skydda barnet mot våld,
- **terapeutiska tjänster**, där man strävar efter att behandla de skador som våldsupplevelserna orsakat samt där man strävar efter att få förövarna att ändra sitt beteende.

Görs detta främjas verksamhet enligt de så kallade Barnahus-kvalitetsstandarderna (2017).

Verksamhet enligt Barnahusprinciperna förutsätter att aktörerna på basnivå har mångsidig beredskap att uppfylla behoven bland barn som löper risk att utsättas för våld eller som drabbats av våld – men också beredskap att förebygga illabehandling av barn och stödjade föräldrarna i deras fostrande uppgifter. År 2020 har Helsingfors familjecenter och Barnahusprojektet skapat en samarbetshelhet för att stärka de nödvändiga kunskaperna. Samarbetet mellan Rättspsykologiska enheten för barn och unga (HUS), polisen och den personal inom barnskyddet som arbetar med familjecentren intensifieras. För socialarbetarna inom barnskyddet har det ordnats utbildning i att höra och bemöta barn. Dessutom deltog familjerehabiliteringspersonal inom barnskyddet i pilotutbildningar med temat terapeutiska vårdmodeller i Barnahusprojektet (*Combined Parent-Child Cognitive Behavioral Therapy, CPC-CBT*) åren 2020–2021. I fråga om somatiska undersökningar intensifieras samarbetet mellan de socialpediatriska enheterna inom specialsjukvården och hälsovårdstjänsterna inom primärvården.

Den psykoedukativa gruppen **Vanhempiana Suomessa** (*Föräldraskap i Finland*) är kopplad till Barnahus-projektet i och med att den kompletterar den ovan beskrivna samarbetshelheten med förebyggande gruppverksamhet som är riktad till föräldrar med utländsk bakgrund. I fråga om olika tjänster har det konstaterats att behoven hos barn och familjer med utländsk bakgrund för närvarande inte beaktas i tillräcklig utsträckning vid tillhandahållandet av tjänster, samt att föräldrarna behöver mer information och stöd för sin fostringsuppgift.

Gruppen Föräldraskap i Finland och det psykoedukativa material som parallellt tas fram motsvarar också de nationella målen i åtgärdsplanen *En barndom utan våld* 2020–2025 (Korpilahti m.fl. 2019). Enligt dessa mål ska barn- och familjetjänster beakta behovet av kulturellt sensitiv information och föräldrastöd hos föräldrar med invandrarbakgrund, vilket även omfattar föräldrar med flyktingbakgrund (kapitel 8, åtgärd 1). Kultursensitiv information om konsekvenser av våld, gott föräldraskap, barnets rättigheter, jämställdhet, självbestämmanderätt och samhällskunskap ska produceras och delas ut till invandrare (kapitel 13, åtgärd 4).

2 Bakgrund

2.1 Skräddarsydda föräldrastödsinterventioner för utrikes födda föräldrar

Det finns flera universella, selektiva och indikativa modeller för föräldrastöd som erbjuds både av den offentliga och av den tredje sektorn. De vanligaste modellerna i Finland är bland annat *De otroliga åren och Voimaperheet*, vilka är lämpliga för förebyggande och behandling av beteendesyntom och beteendestörningar, samt de universella föräldrastödsinterventionerna, *Föra barnen på tal*, som lämpar sig för att stöda barnets vardag, och *ABC-föräldrastödsprogrammet*¹, som nyligen introducerats i landet. Ett centralt mål för alla interventioner är att stöda relationen mellan barn och föräldrar genom att erbjuda redskap för positivt föräldraskap och uppfostringsmetoder utan våld.

Interventionerna stärker skyddsfaktorer såsom ett positivt och varmt föräldraskap, samtidigt som de minskar riskfaktorer för våld, såsom uppfostringsmetoder baserade på bestraffning (Letarte, 2010; Korpilahti m.fl. 2019). Därutöver finns det korrigerande arbetsmetoder i situationer där man tillsammans med föräldern behandlar föräldrarnas våldsamma beteende. En av de få undersökta metoderna som är lämpliga för sådana situationer är *Combined Parent-Child Cognitive Behavioral Therapy* (CPC-CBT) där man arbetar både med barnet och föräldern (Thulin, Nilsson & Svedin, 2019; Runyon m.fl. 2009; Runyon Deblinger & Steer, 2010; Kjellgren, Svedin & Nilsson, 2013). I Sverige används metoden bland annat inom barnskyddet, på barnpsykiatriska enheter och Barnahusenheter. Metoden kom till Finland via arbetet i föreningen Viola och Förbundet för mödra- och skyddshem, och denna metod har också spridits i samband med Barnahusprojektet sedan 2021.

Trots att föräldrastödsprogrammen egentligen från början tagits fram för familjer som kommit från höginkomstländer och för föräldrar som ofta tillhör medelklassen, har studier visat att många program också fungerar bland invandrare som flyttat från tredje länder till höginkomstländer. De kan bland annat lindra strikt föräldraskap (t.ex. Leijten m.fl. 2017) och stärka föräldrarnas känsla av eget kunnande (Ulfsdotter m.fl. 2014). I bästa fall kan det föräldrastöd som erbjuds fungera som ett redskap vid integrationen. Om föräldrarna får hjälp och information samt kamratstöd

¹ En närmare beskrivning av metoderna och en utvärdering av forskningsrön och tillämplighet finns på sidorna www.kasvuntuki.fi

kan det uppmuntra dem att ta på sig en aktivare roll i frågor rörande deras barn och mera allmänt i samhället.

För att uppnå optimal effekt rekommenderas det att föräldrastödsmetoder skraddarsys för familjer med utländsk bakgrund. Ett viktigt mål med detta är att fylla centrala kunskapsluckor som hindrar familjer att söka sig till och acceptera stödtjänster. Många frågor som är självklara för föräldrar med finländsk bakgrund och för social- och hälsovårdsanställda i Finland är inte nödvändigtvis självklara för utrikes födda föräldrar.

Enligt tidigare utredningar behövs det särskilt praktisk kunskap om socialtjänster för barn och familjer, barnskydd och andra stödtjänster inom offentliga och tredje sektorn, som barnets rättigheter, föräldrastilar, förväntningar på föräldrar och daghemmets och skolans roll i barnuppfostran (Asuinmaa & Hautala 2017; Osman 2017). Information ska erbjudas alla utrikes födda föräldrar och det ska inte antas att de själva kan fråga efter informationen.

Ett annat mål för skraddarsydda föräldrastödsmetoder är också att öka tilltron till myndigheter och de tjänster som erbjuds i samhället. Metoderna ska skraddarsys i samarbete med företrädare för målgruppen och en kultursensitiv approach ska stå i fokus (Gustafsson, 2019; Mejia m.fl. 2017a; Mejia m.fl. 2017b; Osman 2017). Tidigare interventioner som var skraddarsydda för utrikes födda har tagit upp bland annat följande teman: att leva mellan två länder, relationer mellan könen och jämställdhet, ekonomiska svårigheter, osäkerhet kring den egna juridiska ställningen (t.ex. uppehållstillstånd och asyl) och våld i familjen och i grannskapet (Gustafsson, 2019; Mejia m.fl.2017a; Mejia m.fl. 2017b).

Även om de flesta metoder i viss grad tillåter ett flexibelt arbetssätt, ställer lojalitet mot en metod vissa utmaningar för omarbetningen och anpassningen av metoden (*intervention fidelity vs. population fit*). Det har ingående forskats med randomiserade kontrollerade studier, i bevisligen effektiva föräldrastödsinterventioner, såsom *De otroliga åren* och *ABC-föräldrastödsprogrammet*, och deras innehåll och fortsättning har övervägts noggrant. Om innehållet omarbetas kan därför interventionens effektivitet lida. I stället för att omarbeta innehållet

2 Bakgrund

kan interventioner skraddarsys till exempel genom att i tillägg till den egentliga interventionen ha andra träffar där det ges riktad information. Detta sätt att anpassa interventioner fokuserade på föräldraskap har visat sig fungera bra exempelvis i Sverige (Osman 2017).

I Ladnaaninterventionen för föräldrar med somalisk bakgrund kombinerades det förut påvisade effektiva föräldrastödsprogrammet *Connect* med två träffar på vardera tre timmar (Osman 2017). Dessa två träffar föregick det egentliga Connectprogrammet. På träffarna behandlades socialtjänster för barn och familjer, föräldrastilar och FN:s konvention om barnets rättigheter. I samband med avsnittet som berörde socialtjänster för barn och familjer, behandlades förebyggande åtgärder samt kriterier för misshandel och försummelse av barn. Olika föräldrastilar behandlades åter på basis av Baumrinds teori och bland annat deras för- och nackdelar presenterades med tanke på barnets hälsa och utveckling. I samband med behandlingen av Barnkonventionen tog man upp barns internationella rättigheter och faktorer som stöder barnets självbestämmanderätt. Ytterligare kompletterades det egentliga Connectprogrammet med element från en kultursensitiv approach så att exemplen i programmet anpassades för att bättre passa in i den somaliska kulturen. Enligt en randomiserad kontrollerad studie minskade interventionen barnens emotionella symptom och beteendesympom, och bland föräldrarna ökade välfärden och känslan av eget kunnande (Osman 2017).

2.2 Bakomliggande orsaker till illabehandling av barn

Det finns många bakomliggande orsaker till illabehandling av barn. Illabehandling är vanligare i familjer där föräldrarna själva bestraffats fysiskt eller där det förekommer psykosocial stress eller missbruks- eller psykiska problem. Föräldrar som har få metoder att reagera på utmanande uppfostringssituationer använder mer fysiskt våld för tuktan och uppfostran (Combs-Orme & Cain, 2008). Om föräldrarnas attityder till fysiskt våld mot barn (s.k. disciplinärt våld) är accepterande och om de anser det vara normativt, har detta också samband med användningen av våld. (Lansford, Deater-Deckard, Bornstein, Putnick & Bradley, 2014; Taylor, Hamvas, Rice, Newman & DeJong, 2011).

Barn och unga med utländsk bakgrund lever oftare i en otrygg uppväxtmiljö än barn och unga med finländsk bakgrund. Oftare än sina jämnåriga upplever de olika former av våld och har också oftare problem med att diskutera med sina föräldrar (Castaneda 2020). Utrikes födda föräldrars barn placerades utanför hemmet två gånger oftare än i Finland födda föräldrars barn (Kääriälä m.fl. 2020).

Den kulturella bakgrunden, de tidigare erfarenheterna och den nuvarande livssituationen påverkar föräldraidealerna och föräldrarnas sätt att agera. Invandring orsakar många omvälvningar i en människas liv, vilket kan minska känslan av kontroll över livet. Anpassningen till ett nytt land kräver en balansgång mellan sederna och praxisen i avreslandet och i det nya hemlandet. I och med invandringen måste

föräldrarna anpassa tidigare inlärd uppfostningsmetoder och verksamhetsmodeller till den nya livsmiljön (Alitolppa-Niitamo, Fågel & Säävälä 2013).

Stödnätverken blir kvar i avreselandet och det kan vara svårt att finna kamratstöd i det nya hemlandet. Familjer lämnas också ofta utan stöd efter integrationskedet (Asuinmaa & Hautala 2017; Alitolppa-Niitamo m.fl. 2013). Även om familjen i integrationskedet kanske har erbjudits information om tjänster till barnfamiljer i samband med den allmänna samhällskunskapen, har uppgifterna inte nödvändigtvis varit tillräckligt omfattande. Ytterligare har bristande språkkunskaper eventuellt orsakat felaktiga tolkningar av informationsinnehållet (Osman 2017). Bristen på information om tillgängliga stödtjänster och varifrån sådana vid behov kan fås, kan å sin sida göra det svårare att självmant söka sig till tjänsterna (Asuinmaa & Hautala 2017). Misstro mot och rädsla för myndigheter kan också höja tröskeln för att söka och ta emot hjälp i tid.

Problemen kan därmed eskalera innan familjen får de stödtjänster den behöver (Asuinmaa & Hautala 2017).

Den höga andelen familjer med utländsk bakgrund där man misstänker våld, kan ha att göra med familjernas tidigare erfarenheter och problem med livshantering, men också med bristfälliga kunskaper om alternativa sätt för barnuppfostern och gränsättning. I svåra livssituationer kan föräldrar ty sig till disciplinära metoder som är inlärd och accepterat i avreselandet utan att känna till att de kan vara i lag förbjudna i Finland och att en våldsmisstanke leder till barnskydds- och polisanmälan.

2.3 Kulturell sensitivitet i verksamhet för utrikes födda

Kulturellt sensitiva inkluderande metoder behövs för att bättre kunna svara mot särskilda behov hos målgruppen och försäkra sig om att föräldrarna fortsättningsvis vill omfattas av stödet. Det vanligaste kultursensitiva tillvägagångssättet är att erbjuda information på målgruppens modersmål. I vissa fall har exempel, uttryck och uppgifter i interventionen anpassats så att målgruppen förstår dem bättre (t.ex. Osman 2017).

Om klienten och yrkespersonen inte har ett gemensamt språk ska en professionell tolk användas. Det ska kontrolleras att tolkningen håller hög nivå. För att stöda kontakten kan klienten också erbjudas skriftligt material på eget modersmål. I fråga om det skriftliga materialet ska det säkerställas att informationen är tillgänglig ur klientens perspektiv, inklusive att klienten kan läsa tillräckligt bra för att kunna ta till sig materialet.

Kultursensitivt bemötande förutsätter inte ingående förtrogenhet med alla kulturer. Personer från samma avreseland eller kulturbakgrund kan på mycket varierande sätt tillämpa den socialt acceptabla praxisen från avreselandet i sitt liv och i sin barnuppfostran. Ett uppskattande, fördomsfritt och respektfullt kontaktsätt hjälper vid mötet av personer från olika kulturer och bakgrunder. I kultursensitiva möten är det inte bara viljan att förstå den andra människan som avgör, utan det är lika viktigt att inse hur den egna kulturen, fördomarna och attityderna påverkar interaktionssituationen.

Yrkespersoner ska inte undvika att ta upp viktiga men känsliga teman. Det är viktigt att skapa en förtrolig atmosfär med både i Finland och utrikes födda föräldrar, då känsliga frågor behandlas. Det är enklare att ta upp frågor ifall bakgrunden och orsakerna till dem förklaras för klienten. För att stöda kulturellt sensitiva möten har det tagits fram olika typer av utbildningsmaterial, till exempel en undervisningsvideo för COPE-projektet (THL Webbskola 2020). Kultursensitiva intervjuer där man bland annat behandlar våldsteman har tagits fram i projektet *Grundande av en riksomfattande stödjande struktur för arbetet för psykisk hälsa hos flyktingar* (PALOMA2).

3 Syftet med och målet för grupperna Föräldraskap i Finland

Syftet med grupperna Föräldraskap i Finland är att i grupp erbjuda psykoedukativt föräldrastöd åt utrikes födda föräldrar. En pilotgrupp genomförs vid Helsingfors stads familjecentra. Tyngdpunkterna är att få information, dryfta saker tillsammans, få kamratstöd och öka självförståelsen. Det är tungt att vara förälder i ett nytt land utan ett stödnätverk och i gruppen är det möjligt att få praktiska råd som stöder föräldraskapet. Även om gruppinnehållet betonar psykoedukation är föräldrarna inte endast passiva mottagare av information under träffarna, utan de kan aktivt diskutera frågor som de funderar på.

Ett centralt mål är att öka barnets välfärd och trygghet. Detta uppnås genom att öka målgruppens tillit till tjänsteproducenterna och därmed sänka tröskeln för att i fortsättningen ta emot nödvändiga stödformer som myndigheter erbjuder. Barnens välfärd och trygghet ökas också genom att stärka de skyddande faktorerna kring familjen och barnet, vilket minskar exempelvis risken för våld mot barn i nära relationer. Detta innebär

- att stärka föräldrar, genom att föräldrarna får information om olika stödformer som är erbjuds till barnfamiljer av yrkespersoner, och genom att ge servicerådgivning,
- att bygga upp en högre kunskapsnivå hos föräldrar, genom att föräldrarna får information om barnets rättigheter, föräldrarnas skyldigheter och finländsk lagstiftning samt
- att stärka medvetet föräldraskap genom att föräldrar uppmuntras att reflektera över frågor och beakta effekten av invandringsfaktorer.

Pilotgruppinterventionen kompletterar övriga tjänster vid familjecentren och är inte i sig en tillräcklig stödåtgärd i situationer där barnet utsatts för eller misstänks ha utsatts för våld.

BARNETS SITUATION OCH FÖRÄLDRARNAS LÄMPLIGHET FÖR INTERVENTIONEN MÅSTE AVVÄGAS NOGGRANT FRÅN FALL TILL FALL.

Följderna av och nyttan för klienterna utvärderas innan interventionen lanseras i större skala.

3.1 Gruppens relation till andra tillgängliga tjänster

Gruppen kompletterar övriga former av föräldrastöd genom att ta upp särskilda frågor kring invandring och föräldraskap. I innehållsplaneringen försökte man beakta centrala kunskapsluckor som utrikes födda föräldrar kan ha på basis av studier och praktiska erfarenheter. Gruppinnehållet har utvecklats så att det anknyter smidigt till övrigt tillgängligt familjestöd. Teman som behandlas i grupperna, till exempel barnets rättigheter eller lösningar på konfliktfyllda uppfostringsituationer, kan tas upp och fördjupas också till exempel i familjearbete, vid möten mellan familjen och socialarbetare eller i samband med besök på rådgivningen.

Gruppen kan kopplas samman med andra gruppinterventioner för föräldrastöd. Den kan kopplas samman med tjänsteutbudet vid familjecentret, exempelvis med andra gruppinterventioner för föräldrastöd (t.ex. *De otroliga åren och ABC-föräldrastödsprogrammet*) eller andra arbetssätt (t.ex. CPC-CBT, familjearbete). Efter att ha deltagit i gruppen *Föräldraskap i Finland* kan familjen vid behov styras till någon föräldrastödsintervention som erbjuds på familjecentret eller så kan familjen erbjudas någon annan form av stöd, som till exempel stöd i hemmet.

4 Genomförande av grupperna

4.1 Målgrupp

Innehållen i gruppen *Föräldraskap i Finland* har tagits fram för föräldrar med barn i åldern 0–18 år i sådana familjer där minst den ena föräldern är född utomlands. Det rekommenderas att bägge föräldrarna deltar. Förutsättningen för att delta i gruppen är att minst den ena föräldern är motiverad att delta i en gruppintervention och diskutera teman som gäller föräldraskapet samt har förbundit sig att delta i samtliga möten i gruppen.

Gruppen passar inte familjer med komplexa och akuta problem. Har barnet eller föräldern akuta psykiska störningar eller missbruksproblem som inte behandlats ska de handledas vidare för att få vård innan de deltar i gruppen.

Kriterier för uteslutning:

- Allvarligt våld mot barn eller misstanke om det.
- Föräldern har akuta psykiska störningar.
- Föräldern har missbruksproblem som inte behandlats.
- Våld mellan föräldrarna, vilket andra utomstående är medvetna om.
- Föräldrarna deltar redan i något annat föräldrastödsprogram.
- Barnet har psykiatriska störningar eller utvecklingsstörningar som akut måste utredas ytterligare.

4.2 Metoder

Vid planeringen av gruppen utnyttjades den tidigare litteratur om temat som nämns i inledningen och dessutom konsulterades internationella experter (bl.a. Karolinska Institutet och Stockholms stads tjänster). Konsultations- och materialstöd erhöles också av Fatumo Osman vid Högskolan Dalarna, som utvecklat och studerat Ladnaaninterventionen, samt av finländska utbildare i interventionerna *De otroliga åren* och *ABC-föräldrastödsprogrammet*. Dessutom bekantade man sig med *Föräldraskap i Sverige*-programmet² för invandrade föräldrar och med *Tryggare Barn*-interventionen³ inom barnskyddet, dvs. en intervention som är avsedd för familjer där föräldrarna misstänks ha behandlat barnet illa. Av bägge interventionerna pågår en effektivitetsstudie i Sverige.⁴

2 <https://www.foraldraskapisverige.se/>

3 <https://www.ipsykologi.se/assets/local/Tryggare-barn-foraldraguide.pdf>

4 <https://www.smartpatients.com/trials/NCT04163367> ja <https://www.foraldraskapisverige.se/forskning>

För att utveckla innehållet för gruppen *Föräldraskap i Finland* anordnades gemensamma processer i form av workshopar som en annan central del av arbetet. I workshoparna deltog företrädare för THL, arbets- och näringsministeriet, Helsingfors stad, Esbo stad, Soputla, MIELI Psykisk Hälsa Finland rf, HUS, Helsingfors universitet, Tammerfors universitet, polisen, Mannerheims Barnskyddsförbund MLL, Finlands Flyktinghjälp, Befolkningsförbundet och ITLA. Det var svårt att få med företrädare för målgruppen till workshoparna, eventuellt delvis på grund av det känsliga temat. Man försäkrar sig om att målgruppen får sin röst hörd under pilotprojektet genom att samla in respons från deltagarna efter varje möte och arrangera fokusgruppsintervjuer med frivilliga efter gruppmötena.

Gruppen *Föräldraskap i Finland* består av totalt tre veckovisa möten på två timmar. Under pilotprojektet genomförs 1–2 grupper varefter det beslutas om fortsättningen. Till varje grupp tas 8–10 deltagare. En grupp leds av två språkkunniga handledare. Att parvis handleda en grupp är det vanligaste sättet i alla bevisligen effektiva gruppinterventioner för föräldrastöd (se också t.ex. kamratstödspubliceringen i projektet Kotipuu).

4.3 Rekrytering och utbildning av handledare

Den rekommenderade arbetsfördelningen mellan de två handledarna ordnas så, att den första ansvarar för utvecklingen och samarbetet med kontrollgruppen och med de övriga aktörerna i familjecentret, medan den andra handledaren stöder den första. Handledaren med ansvar för utvecklingen ska helst ha avlagt högskoleexamen i social- och hälsovård. Utbildningskravet för den andra handledaren är socionom (YH). Av bägge handledarna förutsätts, förutom personlig lämplighet, mångsidiga insikter i specialfrågor rörande invånare med utländsk bakgrund samt tidigare erfarenhet av arbete med målgruppen. Tidigare erfarenhet av att ha handlett föräldrastödsgrupper är en fördel. Minst den ena handledaren ska via klientarbetet också ha erfarenhet av illabehandling av barn som fenomen.

En utbildning anordnas åt handledarna, antingen som två hela dagar eller uppdelat i kortare avsnitt. Under utbildningen går man igenom interventionens bakgrund, metoder och innehåll, principerna för den kultursensitiva approachen, samt motivering och inkludering av deltagare. I utbildningen utnyttjas experter på dessa teman från bland annat THL, HUS, Helsingfors stad och olika organisationer (t.ex. Befolkningsförbundet och MLL).

Till handledarutbildningen inbjuds i tillämpliga delar också företrädare för yrkesgrupper på familjecentret, så att också dess övriga anställda är medvetna om målen

och metoderna för gruppen *Föräldraskap i Finland* samt sambandet mellan gruppen och den övriga verksamheten på familjecentret. Detta är viktigt också därför att framför allt socialtjänsterna för barn och familjer vid Helsingfors stad troligtvis kommer att styra deltagare till grupperna, särskilt under pilotprojektet som planerats in för 2021. Förutom de två handledare som väljs till gruppen *Föräldraskap i Finland*, rekommenderas det också att minst en och helst två andra anställda vid familjecentret introduceras till uppgiften. På detta sätt säkerställs en kontinuitet kring genomförandet och utvecklandet av grupperna, även om de egentliga handledarna inte skulle vara tillgängliga av en eller annan anledning.

Det bör noggrant övervägas var handledarna placeras administrativt i relation till hur familjecentret i övrigt är organiserat, samtidigt som ett bra informationsflöde och en robust kontakt med det mångprofessionella arbetet på centren bör säkerställas. Handledarnas administrativa placering, gruppindelningen och frågor kring utvärderingen av deltagarnas lämplighet, är bra att dryfta till exempel på en gemensam utvecklingsworkshop under handledarutbildningen. Då verksamheten utvecklas tillsammans integreras handledarna bättre med den övriga verksamheten på familjecentret.

4.4 Styrning av deltagare till gruppen

I samband med pilotprojektet år 2021 rekryterar Helsingfors stad deltagarna till gruppen och informerar om den. Det rekommenderas ett lättillgängligt och kort infografiskt meddelande på de vanligaste språken som talas bland gruppdeltagarna. Meddelandet ska innehålla målen för gruppen, antalet möten och kontaktuppgifterna till handledarna.

Det rekommenderas att man i kommunikationen lyfter fram barnperspektivet och den nytta som barnet har av att föräldrarna deltar i gruppen. Handledarna kan också besöka olika evenemang för utrikes födda för att berätta om grupperna. Nyckelpersoner i grupper för utrikes födda, till exempel religiösa ledare kan informeras om metoderna och målen för gruppen och motiveras att för sin del uppmuntra föräldrar till att delta i grupperna *Föräldraskap i Finland*. För att rekryteringen av deltagare ska lyckas behövs effektiv information, så att aktörer som träffar utrikes födda föräldrar i sin verksamhet, kan styra personer som tillhör målgruppen till tjänsterna och grupperna *Föräldraskap i Finland*.

Familjens situation och bakgrundsfaktorer analyseras noggrant innan deltagarna vägleds till gruppen. Detta gäller för samtliga deltagare. Då lämpligheten utvärderas kan man utnyttja till exempel den kulturellt sensitiva intervjumodell som togs fram i

projektet PALOMA2. Vem som utvärderar deltagarnas lämplighet och hur detta görs måste dryftas mångprofessionellt före pilotgruppen.

4.5 Motivering av deltagare och stöd till aktivt deltagande

Handledarna svarar för sin del för att motivera deltagarna, även om andra yrkespersoner och sakkunniga spelar en viktig roll i att vägleda personer som tillhör målgruppen till gruppen Föräldraskap i Finland. Viktigt vid rekryteringen av deltagare är att det finns en förtroendefull atmosfär samt saklig information om målen för och nyttan av gruppen *Föräldraskap i Finland*.

Aktivt deltagande stöds framför allt genom att skapa en bra laganda och förtroendefull atmosfär. Deltagarna ska få känslan av att också deras behov beaktas och faktiskt också tillfredsställs. Ytterligare är det viktigt att avlägsna konkreta hinder för deltagande, till exempel bristen på barnskötsel.

Möten hålls på familjecentra främst utanför tjänstetid, på kvällar och veckoslut. Tanken är att säkerställa att också yrkesverksamma föräldrar ska kunna delta. Då gruppmöten planeras kan det också skapas en grupp som beroende på situation hålls på dagtid om gruppen får tillräckligt med deltagare som är utanför arbetslivet. Deltagarna erbjuds en möjlighet till barnskötsel, av till exempel studenter eller frivilliga, medan gruppen träffas.

Interventionen genomförs av språkkunniga handledare som är utbildade för uppgiften och som talar flytande finska och engelska samt dessutom ett vanligt språk som talas bland utrikes födda som är bosatta i Finland (t.ex. ryska, estniska, somaliska eller arabiska). Detta möjliggör grupper på det egna modersmålet för åtminstone en del av deltagarna. Vid behov utnyttjas kontakttolkning. Innan tolkning beställs ska handledaren utreda vilken dialekt klienten använder. Det lönar sig också att säkerställa att deltagarna förstår tolkningen innan gruppen startas. Att flera språk (eller tolkar) används ska beaktas då man beräknar hur mycket tid som reserveras för diskussion. I dessa fall ska det reserveras minst 2,5 timmar för ett gruppmöte.

Före varje möte skickas en påminnelse per sms till deltagarna. Kan deltagarna inte komma till mötet, ska man be dem komma minst en halv timme tidigare till nästa möte, för att tillsammans med dem gå igenom de centrala punkterna från det föregående gruppmötet. Om deltagaren inte kommer och inte heller anmäler förhinder, försöker man nå dem per telefon för att ta reda på varför de inte deltog och komma överens om att de nästa gång ska komma lite tidigare för en genomgång.

Handledarna ska vara på plats cirka en halv timme före gruppmötet. Efter mötet lönar det sig också att reservera cirka en halv timme, för att ge deltagarna en möjlighet att stanna kvar, för att diskutera med handledarna om frågor de undrar över. I början av det första mötet går man igenom innehållet i gruppträffarna och frågar deltagarna om deras förväntningar på gruppen. I innehållet har det lämnats en viss flexibilitet för att beakta deltagarnas önskemål och man kan till exempel använda mer tid för att gå igenom ett tema som deltagarna upplever som särskilt viktigt. Om deltagarna tar upp ett tema som inte har beaktats i mötesstommen, kan handledarna efter egen bedömning beakta detta tema på något sätt vid följande möten. Trots detta är det viktigt att gå igenom allt innehåll som planerats för mötena. Om deltagarnas speciella önskemål beaktas i innehållet, ska handledarna säga detta till gruppen. På detta sätt förstärks deltagarnas känsla av att man lyssnar på deras önskemål. Det är viktigt att handledarna dokumenterar alla önskemål från deltagarna som berör gruppen, så att önskemålen senare kan utnyttjas när innehållen utvecklas vidare.

För planeringen av gruppmöten lönar det sig att reservera lika mycket tid som för själva mötet. Eftersom det handlar om ett pilotprojekt och innehållen utvärderas på basis av erfarenheterna av gruppmötena under projektet, kommer man att be handledarna göra korta halvstrukturerade anteckningar efter varje möte. Bägge handledarna dokumenterar exempelvis behandlade teman, centrala frågor och den omedelbara responsen från deltagarna samt handledarens bedömning av hur innehållet fungerade och togs emot och dessutom antecknas eventuella utvecklingsförslag.

Deltagarnas utbildningsnivå ska beaktas, eftersom det kan påverka deras förmåga att ta till sig information. Om deltagaren inte har gått i skola, lönar det sig att separat kontrollera hur bra de kan läsa, eftersom detta påverkar till exempel genomförandet av gruppuppgifter och förmågan att sätta sig in i material som deltagarna får med sig hem. Oberoende av deltagarnas utbildningsnivå ska handledarna i alla grupper använda ett så klart språk som möjligt och undvika facktermer. Detta hjälper deltagarna att förstå, samtidigt som det hjälper tolkarna att arbeta. Deltagarna ska uppmuntras att fråga om något är oklart och handledarna ska snabbt reagera om de får känslan av att deltagarna inte förstår en del av innehållet (Alitolppa-Niitamo & Sirkiä 2007).

Den kulturella sensitiviteten förverkligas genom att erbjuda deltagarna möjlighet att delta i gruppen på sitt modersmål, med stöd av språkkunniga handledare och professionella tolkar. Handledarna får utbildning i kulturellt sensitiva metoder. Den kulturella mångfalden ska också framgå i det visuella materialet, såsom de psykoedukativa videorna, broschyrerna och det material som deltagarna får med sig hem.

Man ska se till att lokalerna är trivsamma och lugna. De ska vara sådana att alla föräldrar kan se varandra. Det ska finnas ett blädderblock eller en krittavla i lokalen och möjlighet att spela upp videor, samt bjuda på mat, te och kaffe. (Alitolppa-Niitamo & Sirkiä 2007)

Metoder för att stöda aktivt deltagande:

- Öppen och förtroendefull atmosfär.
- Satsning på bra laganda och servering av kaffe, med tid för umgänge.
- Lyssna på och bemöta föräldrarnas behov, och aktivt svara på behoven.
- Använda klart språk i gruppen, så att informationen är så tillgänglig som möjligt.
- Entusiastiska och inspirerande gruppledare.

De som genomför pilotprojektet kan efter sitt eget omdöme också ge föräldrarna ett deltagandeintyg.

Webbgrupp

Under pilotprojektet utreds möjligheten att hålla en grupp helt på webben. Webbgruppen kan hållas i Zoom så att alla deltagare har sin kamera påslagen och syns samtidigt på skärmen. Det är troligen utmanande att arrangera tolkning i en webbgrupp. Den eventuella webbgruppen under pilotprojektet ska därför organiseras så att minst en av handledarna talar samma språk som deltagarna. Också webbgruppen leds av två handledare.

4.6 Behandling av våldstemat i gruppen

Gruppen ska framför allt vara psykoedukativ – dvs. öka kunskaperna och tilliten. Om deltagarna tar upp interna våldssituationer i familjen ska man inte börja reda ut dessa i gruppen. I sådana fall ska handledarna klart säga rakt ut att inget våld är acceptabelt och att man fortsätter med diskussionen om fallet på tu man hand efter mötet. Vid behov vidtas andra åtgärder (informationsutbyte mellan myndigheter, anmälningskyldighet).

4.7 Innehållet i gruppmötena

Gruppmötenas teman beskrivs i tabell 1. I början av varje möte bjuds det på te, kaffe och tilltugg. Första gången inleds med en genomgång av de gemensamma reglerna och de centrala mötesinnehållen. Tabell 1 innehåller en riktigivande tidsuppskattning

för varje tema och en beskrivning av konkreta metoder för behandlingen av temat. I grupperna rekommenderas aktiverande metoder och deltagarna uppmuntras till diskussioner och tankeutbyte.

På mötena görs olika typer av övningar samt presenteras ett mångsidigt videomaterial. I nästan alla föräldrastödsinterventioner som baserar sig på forskningsrön och presenteras i kapitel 2, utnyttjas videoinnehåll (*De otroliga åren, Voimaperheet, ABC-föräldrastödsprogrammet, Tryggare Barn*). I dessa interventioner används videor för att väcka diskussion och beskriva modeller för vardagliga interaktionssituationer. I denna intervention används videor framför allt som en kanal för att förmedla erfarenhetsbaserad sakkunskap och information samt för att inleda diskussioner.

Videorna ökar skalbarheten av interventionen: de kan upprepas i samma format, oberoende av tid och plats. Med hjälp av dem kan det skapas ett fungerande sätt att närma sig också svåra frågor. I videorna betonas barnens bästa och barnens rättigheter, samt stöd för barns välmående och utveckling. En annan tanke med videorna är att ge hopp också i svåra situationer. Därför innehåller videorna exempel på hur föräldrar i en motsvarande situation har löst sina utmaningar. Barnen får sin röst hörd i videorna på lämpligt sätt. Videomanusen skrevs och videorna spelades in under hösten 2020 av en producent som THL valde ut. Videorna kan eventuellt senare utnyttjas också i andra sammanhang, enligt målen för den nationella åtgärdsplanen En barndom utan våld (kapitel 13, åtgärd 4).

Handledarnas uppgift är att leda diskussionerna i gruppen och följa med tiden, så att alla teman kan gås igenom. I slutet av de två första gångerna ger man en hemuppgift, som gås igenom på det följande mötet.

Sista gången avslutas med en diskussion, där syftet är att lyssna på föräldrarnas tankar och iakttagelser som uppstått under mötena och under hela processens gång.

Tabell 1: Gruppmötenas struktur

Stomme under träff nr 1: TILLTRO TILL SERVICESYSTEMET

Mål:

1. Skapa en känsla av trygghet hos deltagarna och få dem att förbinda sig till målen för gruppen.
2. Skapa tilltro till servicesystemet.
3. Skapa hopp om att situationer kan förändras.

Tema	Ungefärlig längd	Mål	Stödfrågor
Inledning Presentation Berätta om gruppmålen Skapa regler för gruppen Deltagarna ställer upp egna mål	45 min	Berätta klart och tydligt om gruppmålen och varför gruppen bildats. Alla inser vad de deltar i. Skapa en gemensam målsättning till vilken alla kan förbinda sig. Öka förtroendet, motivera deltagarna att delta i gruppen, introducera föräldrafrågor.	Vad gör dig nervös i det här skedet? Hur känns gruppmålen? Till vilka gruppmål kan du själv förbinda dig?
Paus	10 min		
Finländska servicesystemet (video + diskussion). Presentera det finländska servicesystemet inklusive polisen och barnskyddet.	30 min	Ge ett ansikte bland annat till socialarbetaren, familjepsykologen och polisen. Ta upp tankar, uppfattningar och erfarenheter rörande servicesystemet. Öka tilltron till och presentera servicesystemet.	Vilka andra frågor har du om servicesystemet? Har du i dina nätverk eller grupper fått höra om bra eller dåliga möten med det finländska servicesystemet?
Många slags bra familjer	30 min	Utöka dialogen om föräldrafrågor. Föräldrarna vill det bästa för sitt barn, fast metoderna varierar.	Vilka aspekter av föräldraskapet är bra i din kultur? Vilka aspekter av föräldraskapet är bra i den finländska kulturen? Vilka likheter och eventuella olikheter finns det?
Hemuppgift Fundera nästa vecka på vilka stunder som ger dig och din familj glädje? Vad kan du vara stolt över som förälder? Motivation för nästa gång: Nästa gång berättar vi hur du effektivast kan påverka barnets beteende. (hänvisning till positiva uppfostringsmetoder)	5 min	Deltagarna stannar upp för att reflektera över faktorer som stärker resurserna. Ge hopp. Bra stunder i den egna vardagen. Också svåra situationer kan bli bättre.	

SAMLA IN RESPONS 5 min

Stomme under träff nr 2: BARNETS BÄSTA

Mål:

4. Deltagarna inser hur våldsamma uppfostringsmetoder påverkar barnets utveckling och välfärd negativt.
5. Deltagarna känner till alternativ till våldsamma uppfostringsmetoder – alternativ som också är effektivare (positiva uppfostringsätt).
6. Deltagarna börjar fundera på sina uppfostringsmetoder.

Tema	Ungefärlig längd	Mål	Stödfrågor
Genomgång av hemuppgiften	15 min	Fundera på föräldrafrågor.	Redogör för en bra stund under förra veckan.
Uppfostringsmetoder som stöder barnets utveckling och välfärd. (video + diskussion) Våldsam uppfostran – hur en strikt auktoritär uppfostran påverkar barnets utveckling, uppväxt och framtid. Hur positiv uppfostran påverkar barnets utveckling, uppväxt och framtid.	45 min	Deltagarna inser att våld skadar barnet och ges ett annat alternativ istället. Deltagarna inser att våldsam uppfostran påverkar barnets välfärd och utveckling negativt och därmed barnets framtidsutsikter generellt. Deltagarna blir motiverade att stärka sitt positiva föräldraskap.	Vilka tankar väcker videon hos dig? Vilka positiva uppfostringsmetoder kan jag stärka?
Paus	10 min		
Barnets rättigheter (video + diskussion) Barnets rättigheter beskrivs så att föräldern kan skydda barnet och förverkliga barnets rättigheter. Perspektiv som ger kraft, föräldern är aktiv. De delar av barnets rättigheter som särskilt hör ihop med innehållen i gruppens program och deras betydelse i det finländska samhället.	30 min	Deltagarna inser vilka barnets rättigheter är och hur de hör ihop med det finländska samhället och med att klara sig i det.	Vilka rädslor eller bekymmer har du kring barnets rätt att fatta självständiga beslut i Finland? Diskussion om ett neutralt tema såsom hemkomsttider.
Hemuppgift Gör något trevligt med barnet i 10–15 minuter varje dag. En positiv relation mellan barnet och föräldern är viktig för föräldraskapet. ”Föräldrar har rätt att må bra. Nästa gång diskuterar vi betydelsen av föräldrarnas välmående för barnets framtidsutsikter.”	20 min	Ge ett enkelt men effektivt redskap som stärker den positiva relationen mellan föräldern och barnet. Redskapet kan väcka intresse hos föräldern att lära sig andra positiva uppfostringsmetoder som presenteras på senare eventuella föräldrastödsinterventioner.	Viktigt: Handledarna ger klara och tydliga instruktioner hur man går vidare.

SAMLA IN RESPONS 5 min

Stomme under träff nr 3: FAMILJENS VÄLMÅENDE

Mål:

7. Deltagarna inser att det är viktigt att själv orka – också med tanke på föräldraskapet och barnets välmående och utveckling.

8. Deltagarna inser att för deras barn är det både en rikedom och utmaning att växa upp i två kulturer.

Tema	Ungefärlig längd	Mål	Stödfrågor
Genomgång av hemuppgiften	15 min	Fundera på föräldrafrågor.	Redogör för en positiv stund med barnet förra veckan.
Föräldrarnas välmående är en viktig fråga (video + diskussion). Hur föräldrarnas välmående påverkar barnets välmående. Föräldern har rätt att hos yrkespersoner söka hjälp för sina problem och må bra. Det egna stödnätverket kan bestå av såväl släktingar och vänner som myndigheter. Föräldern kan bättre stöda barnets utveckling och hjälpa barnet att klara sig bra då föräldern själv mår bra.	45 min	Deltagarna stannar upp och tänker på hur de orkar och mår. Deltagarna inser att deras egen välmående påverkar barnets välmående. Deltagarna blir medvetna om att det lönar sig att söka och att man får söka professionell hjälp för stress och andra problem. Deltagarna reflekterar över belastningen i sitt liv och på vilket sätt föräldrarna kan hantera den.	Vilka tankar väcker videon hos dig? Hur upplever föräldrarna stress (t.ex. med hjälp av en teckning av kroppen)? På vilka sätt kan föräldrarna minska sin stress? Alla delar med sig av tips. Har du i din egen kultur något bra sätt för att minska stressen och hantera situationer där man i övrigt mår dåligt? Vad hjälper dig att orka? Funktionell övning. Exempel: demonstrera hur stressen ökar med hjälp av ballonger (fler ballonger gör det svårare att få dem alla att hållas i luften).
Paus	10 min		
Att växa upp i två kulturer är både en rikedom och en utmaning (video + diskussion)	30 min	Deltagarna får ett perspektiv på barnets/de ungas värld, som består av två kulturer och möjlighet att iakttä interaktionsutmaningar och skillnader i synsätt ur barnets och de ungas perspektiv. Deltagarna kan enklare identifiera sig med barnets ställning mellan två kulturer.	Hur kan vi minska trycket på barn/unga mellan två kulturer? Vilken nytta kan du ha av att växa upp i två kulturer? Vilka utmaningar kan du ha av att växa upp i två kulturer?
Slutdiskussion och respons Handledarna berättar varifrån man kan få hjälp för familjen och föräldraskapet.	20 min	Stöda integrationen av föräldrarna genom att uppmuntra dem att söka hjälp om de upplever att de har svårigheter med sitt föräldraskap. Berätta konkret var och hur sådan hjälp kan sökas.	

SAMLA IN RESPONS 5 min

4.8 Uppgift till gruppdeltagarna

Efter varje gång får deltagarna en sammanfattning av de centrala teman som behandlats, om möjligt på deltagarnas eget modersmål.

Dessutom får deltagarna varje gång en hemuppgift. Det är frivilligt att göra uppgiften. Deltagarnas svar på och funderingar kring hemuppgiften går igenom i början av följande möte. Andras positiva erfarenheter kan uppmuntra också dem som inte gjorde uppgiften mellan gruppmötena, att senare pröva på att göra den.

4.9 Utvärdering och styrning av gruppen och effektivitetsstudie

Det tillsätts en konsultativ kontrollgrupp för att följa upp, styra och utveckla pilotprojektet med grupperna *Föräldraskap i Finland*. Kontrollgruppen sammanträder regelbundet och behandlar teman som dyker upp då gruppmötena genomförs samt responsen från deltagarna och beslutar om ändringar. Det organiseras en möjlighet för handledarna att vid behov kontakta kontrollgruppen också mellan de överenskomna sammanträdena. Till kontrollgruppen inbjuds förutom yrkespersoner från tjänsterna för barn och familjer vid Helsingfors stad, även nyckelpersoner för föreningar och organisationer i Helsingfors samt nyckelpersoner från grupper som representerar utrikes födda. Företrädare för THL och HUS deltar också i kontrollgruppen. Under pilotprojektet för gruppen *Föräldraskap i Finland* utvecklas arbetssätten och innehållen, genom de observationer som handledarna och kontrollgruppen gör, genom den insamlade responsen från deltagarna och genom en effektivitetsstudie. Gruppen utvecklas i en dynamisk process på basis av erfarenheterna hos handledarna och deltagarna.

Handledarna dokumenterar sina observationer och eventuella utvecklingsbehov efter varje gruppmöte. Ytterligare samlar man anonymt in respons från deltagarna efter varje gång. Deltagarna kan till exempel uppmanas att bedöma på en femgradig skala om mötet var nyttigt och hur de olika delarna fungerade. Ytterligare kan man fråga vad som var det bästa med denna gång. De insamlade uppgifterna fungerar också som respons för handledarna, vid planeringen av nästa gång. Föräldrarna kan själva besluta om de uppger sitt namn på responsformuläret eller svarar anonymt. Efter interventionen följer man upp hur deltagarna styrs till andra tjänster.

Interventionens effektivitet mäts mot de uppställda målen. Pilotprojektets framgångar utvärderas i en studie som genomförs i samarbete med Institutet för hälsa och välfärd, Helsingfors universitet, Tammerfors universitet och Stiftelsen för självständighetsjubileet (ITLA). Samtycke till deltagande i studien begärs av föräldrarna. Studien utnyttjar både kvantitativa och kvalitativa metoder. Med handledarna och deltagarna hålls temaintervjuer. De aktörer som svarar för studien beslutar om vilka strukturerade indikatorer som används. Det kan handla om till exempel:

- Enkäter som mäter tilltron till tjänster. Sådana har tidigare använts exempelvis i allmänna befolkningsundersökningar riktade till utrikes födda, bland annat *Invandrarnas hälsa och välbefinnande* (Maamu), *Undersökning om arbete och välfärd hos personer med utländsk härkomst* (UTH) och *Välfärdsundersökningen för personer födda utomlands* (FinMonik).
- Enkät som mäter hur kunskapsnivån höjs (t.ex. barnets rättigheter).
- Enkäter som mäter handlingskraften och välmåendet hos föräldrarna.

5 Etiska aspekter

Myndighetsverksamheten och denna intervention syftar i sista hand till att realisera barnets rättigheter och öka barnets trygghet och välfärd. Även om interventionen baserar sig på en approach som respekterar och inkluderar föräldrarna och som ger dem kraft, kan mötena hos vissa föräldrar skapa rädsla, ångest, skuld känsla eller behov av att försvara sig, särskilt när en förälder tvingas att kritiskt utvärdera sina rutiner. Ur etiskt perspektiv är det centralt både för barnet och föräldern att försäkra sig om att föräldrarna inte lämnas ensamma med sina känslor och reaktioner.

Både före, under och efter interventionen måste man försäkra sig om att barnets och familjs behov beaktas i tillräcklig omfattning, också med hjälp av tjänster utanför interventionen. Bland många invandrargrupper är affektiva symptom och ångestsymptom vanligare än hos den övriga befolkningen, särskilt föräldrar med flyktingbakgrund har ofta upplevt våld och traumatiska händelser (Castaneda m.fl. 2015; Korpilahti m.fl. 2019; Skogberg m.fl. 2019) Interventionen ersätter inte övrigt stöd som är tillgängligt för barn och familjer, till exempel nödvändigt individuellt terapeutiskt stöd till barnet och föräldern eller stöd i hemmet. Det kan vara svårt för föräldrarna själva att bedöma hur allvarliga problemen är eller att granska situationen hemma ur barnets perspektiv. Därför ska också barnets trygghet hemma utvärderas såväl före som under interventionen.

Interventionens inverkan ska följas upp noggrant, eftersom det också har rapporterats om skadeverkningar i vissa psykosociala gruppinterventioner (bl.a. Lilienfeld, 2007). Sådana har observerats till exempel i vårdprogram som ska minska beteendeproblem hos unga, eller i gruppvårdprogram för personer som gjort sig skyldiga till sexuellt våld. Därför ska handledarna noggrant följa med dynamiken och diskussionerna i gruppen och gå igenom iakttagelserna i kontrollgruppen, så att till exempel ett tänkesätt som godkänner och berättigar disciplinärt våld inte sprider sig bland deltagarna. I grupperna ska man undvika en potentiellt skadlig stigmatiserande inställning, där man till exempel övervärderar kulturens betydelse vid problematiska uppfostringsmetoder (Gustafsson, 2019).

Även om gruppdeltagarnas bakgrunder och situationer är heterogena, är det för att undvika svårigheter å andra sidan viktigt att se till att situationen för deltagarna i samma grupp inte är i alltför olika, till exempel då det handlar om motivationen eller utmaningarna med att delta.

Flerspråkiga handledare gör det möjligt att, åtminstone i vissa fall, genomföra gruppens träffar på målgruppens modersmål. Detta kan å ena sidan vara en stor resurs, men å andra skapa utmaningar. En utmaning kan till exempel vara att deltagarna är rädda för att personer från samma kulturella samfund berättar saker vidare till andra eller fördömer. I detta har handledarna en viktig roll i att skapa en förtroendefull atmosfär. Man poängterar också för deltagarna att det som andra säger i gruppen inte får berättas vidare till utomstående personer.

Denna psykoedukativa grupp stöder föräldrarna. I början ska man dock informera föräldrarna om att ifall det i samband med gruppmötena framkommer våld mot barn eller något mycket oroväckande som myndigheterna inte tidigare känt till, kommer detta att leda till fortsatta åtgärder enligt gällande lagstiftning. Man berättar för föräldrarna att åtgärderna vidtas i mån av möjlighet i samarbete med föräldrarna och uttryckligen med tanke på barnets bästa.

6 Genomförande av interventionen

Helsingfors stad arrangerar en pilotgrupp i samarbete med THL:s Barnahusprojekt.

Kostnaderna under planeringsskedet består av det planeringsarbete som utförts av de deltagande parterna i samband med deras arbetsuppgifter (Barnahusprojektet, Helsingfors stad, ITLA), psykoedukativa videor (Barnahusprojektet), utbildning av handledare och själva grupparbetet (Helsingfors stad).

Under gruppträffarnas genomförandeskede leds grupphandledningen av personer som rekryterats av Helsingfors stad och som gör detta som en del av sitt eget arbete.

Författarnas tack

Utvecklingsprocessen för denna handbok har kunnat genomföras tack vare starkt stöd, uppmuntran och inspiration från de tiotals sakkunniga som deltagit i arbetet. Centrala bärande krafter i utvecklingsarbetet var Marjo Alatalo, projektchef inom barn- och ungdomssocialarbete i Helsingfors stad, och Petra Kouvonen, utvecklingschef på Stiftelsen för självständighetsjubileets barnfond.

Ytterligare stod Mia Montonen och Pia Karjalainen för en stor insats då innehållet togs fram. Vi sätter också stort värde på de konstruktiva kommentarer vi fick från otaliga andra sakkunniga på workshopar och i samband med möten som hölls med olika sammansättningar.

Vi har tillsammans tagit fram en helhet som kommer att vidareutvecklas på basis av erfarenheterna av och responsen från pilotprojektet, samt från resultaten av en utvärderingsstudie.

Källor

- Alitolppa-Niitamo A, Sirkiä J. (2007) Monikulttuuriset vertaisryhmät -ohjaajan opas. Ryhmämalli kouluikäisten lasten vanhemmille. Befolkningsförbundet.
- Alitolppa-Niitamo A, Fägel S & Säävälä M (red.). (2013) Olemme muuttaneet – ja kotoudumme. Maahan muuttaneen kohtaaminen ammatillisessa työssä. Tillgänglig: https://vaestoliitto-fi-bin.directo.fi/@Bin/86c9c8ff0d669c891df04de4ff782eb9/1591898400/application/pdf/4715338/Olemme%20muuttaneet%20-%20ja%20kotoudumme_final%202608%20%283%29.pdf.
- Asuinmaa, Katja & Hautala, Marja. 2017. ”Ottaa ihmisen vastaan ihmisenä.” Vanhemmuuden haasteet ja vanhemmuuden tukeminen maahanmuuttajavanhempien ja ammattilaisten kokemana. Pro gradu-avhandling i pedagogik. Jyväskylä universitet. Pedagogiska institutionen. <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/56210/1/URN%3ANBN%3Afi%3Aju-201712084575.pdf> Läst 13.4.2020.
- Barnahus Quality Standards – (2017) Barnahus-laatustandardit. <http://www.childrenatrisk.eu/> https://www.barnahus.eu/en/wp-content/uploads/2020/02/FI_StandardsSummary_FINAL.pdf
- Castaneda AE. (2020). Etniset ryhmät ja kieli- ja kulttuurivähemmistöt. I publikationen: Korpilahti U, Kettunen H, Nuotio E, Jokela S, Nummi VM, Lillsunde P (red.) Väkivallaton lapsuus – toimenpidesuunnitelma lapsiin kohdistuvan väkivallan ehkäisystä 2020–2025. Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen julkaisu 2019:27. Tillgänglig: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-4123-6>.
- Combs-Orme T, Cain DS. Predictors of mothers' use of spanking with their infants. *Child Abuse & Neglect*. 2008;32:649–657.
- Gustafsson, K. (2019): Selective parenting programs for parents with foreign backgrounds: cultural imperialism or democratic practices in social work?, *Nordic Social Work Research*, DOI: 10.1080/2156857X.2019.1573750
- Hollekim, R., Anderssen, R., Daniel, M. (2016). Contemporary discourses on children and parenting in Norway: Norwegian Child Welfare Services meets immigrant families. *Children and Youth Services Review*, 60, 52–60.
- Korpilahti U, Kettunen H, Nuotio E, Jokela S, Nummi VM, Lillsunde P (red.) Väkivallaton lapsuus – toimenpidesuunnitelma lapsiin kohdistuvan väkivallan ehkäisystä 2020–2025. Social- och hälsovårdsministeriets publikationer 2019:27. Tillgänglig: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-4123-6>.
- Kääriälä, A., Keski-Säntti, M., Aaltonen, M., Haikkola, L. Huotari, T. m.fl. (2020). Suomi seuraavan sukupolven kasvu-ympäristönä. Seuranta Suomessa vuonna 1997 syntyneistä lapsista, joilla on ulkomailla syntynyt vanhempi. Institutet för hälsa och välfärd. Rapport 15/2020. 108 sidor. Helsingfors 2020. ISBN 978-952-343-582-7 (nätpublikation)
- Laajasalo T, Korkman J, Rajala R. Lapsiin kohdistuvien väkivaltarikosten tutkintaa nopeutettava. THL, Päätöksen tueksi 3/2020. Tillgänglig: http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/139382/URN_ISBN_978-952-343-477-6.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Lansford JE, Deater-Deckard K, Bornstein MH, Putnick DL, Bradley RH. Attitudes justifying domestic violence predict endorsement of corporal punishment and physical and psychological aggression towards children: A study in 25 low-and middle-income countries. *The Journal of Pediatrics*. 2014.
- Leijten, P, Raaijmakers, M., Orobio de Castro, B., van den Ban, E. & Matthys, W. (2017) Effectiveness of the Incredible Years Parenting Program for Families with Socioeconomically Disadvantaged and Ethnic Minority Backgrounds, *Journal of Clinical Child & Adolescent Psychology*, 46, 1, 59-73.
- Letarte M.J, Normandeau S, Allard J. 2010. Effectiveness of a parent training program ”Incredible Years” in a child protection service. *Child Abuse & Neglect*. 34;4:253–261.

Källor

Lilienfeld, S. 2007, Psychological Treatment That Cause Harm. Perspectives on Psychological Science, 2, 53-70.

Mejia, A., Haslam, D., Sanders, M.R. et al. Protecting Children in Low- and Middle-Income Countries from Abuse and Neglect: Critical Challenges for Successful Implementation of Parenting Programmes. Eur J Dev Res 29, 1038–1052 (2017). <https://doi.org/10.1057/s41287-017-0105-4>

Mejia, A., Leijten, P., Lachman, J.M. et al. Different Strokes for Different Folks? Contrasting Approaches to Cultural Adaptation of Parenting Interventions. Prev Sci 18, 630–639 (2017). <https://doi.org/10.1007/s11121-016-0671-2>

Taylor CA, Hamvas L, Rice J, Newman DL, DeJong W. Perceived social norms, expectations, and attitudes toward corporal punishment among an urban community sample of parents. Journal of Urban Health. 2011;88:254–269.

THL. 2020. Barnahus-projektet. THL. Tillgängligt: <https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/barnahus-hanke>.

THL Verkkokoulut. 2020. Verkkokoulut. THL. Tillgängligt: https://verkkokoulut.thl.fi/login/index.php?lang=sv_fihttps://verkkokoulut.thl.fi/login/index.php?lang=sv_fi.

Ulfsson, M., Enebrink, P., Lindberg, L. Effectiveness of a universal healthpromoting parenting program: a randomized waitlist-controlled trial of All Children in Focus. BMC public health. 2014. 14(1): s. 1083.

Befolkningsförbundet: olika typer av information om uppfostran och integration (på finska): <https://www.vaestoliitto.fi/monikulttuurisuus/tietoa-ja-tukea-ammattilaisille/videot/>

Befolkningsförbundet: Broschyr om barnuppfostran med översättningar till olika språk, titel ”Miten kasvatan lapseni Suomessa”, utarbetad i samband med projektet Kotipuu, översättningar till följande språk: albanska, arabiska, kurdiska (sorani), somaliska, ryska, finskt klarspråk, engelskt klarspråk, burmesiskt klarspråk.

Befolkningsförbundet: Videoklipp med titeln ”Lapsi oppii”, 10 korta videoklipp på 1–3 minuter (på finska) med frågor som rör barnets tidiga inlärning.

Befolkningsförbundet: kamratstödsledarens material (på finska) som riktar till föräldrar med barn i skolåldern: <https://vaestoliitto-fi-bin.directo.fi/@Bin/6c0aa111bd9b620bbe1d500b79b5c066/1586783046/application/pdf/4386235/OhjaajanOpas2-taittoversio.pdf>

Wood, S, Ford, K, Hardcastle, K., Hopkins, J., Hughes, K., Bellis, M. (2020). Adverse Childhood Experiences in child refugee and asylum seeking populations. Public Health Wales NHS Trust.

Natalia Skogberg
Taina Laajasalo

Föräldraskap i Finland

Handbok för psykoedukativ pilotgrupp
riktad till utrikes födda

Handboken har tagits fram i samband med Barnahusprojektet, som samordnats av THL, och är framför allt avsedd att användas i pilotprojekt som genomförs av Helsingfors stad år 2021. Handboken är också till nytta för andra som utvecklar tjänster för barn och familjer och som arbetar med familjer med utländsk bakgrund.

Försäljning av publikationer
<https://kirjakauppa.thl.fi/SV/>